

СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК СИСТЕМИ ПІДГОТОВКИ Й АТЕСТАЦІЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ І НАУКОВИХ КАДРІВ З ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ

*О. В. Жабенко,
кандидат наук з державного управління,
Л. І. Лисенко,
аспірант кафедри управління освітою,
Національна академія державного управління
при Президенті України*

У сучасних умовах становлення демократичного суспільства та інтеграції України до європейської спільноти першочерговими проблемами, на вирішення яких повинна бути спрямована спільна діяльність вищої школи, академічної й галузевої науки, стають проблеми відновлення кадрового потенціалу науки й вищої школи, удосконалення системи підготовки та атестації спеціалістів вищої кваліфікації.

Водночас ті зміни, які нині переживає система державного управління в Україні, зумовлюють потребу розвитку науки й практики державного управління, надання управлінцям-практикам рекомендацій щодо вирішення актуальних проблем управління суспільними процесами. Посилюється необхідність оптимізації державно-управлінської діяльності, підвищення її ефективності та адаптації до стандартів Європейського Союзу.

Усе це актуалізує необхідність вивчення шляхів подальшого розвитку і вдосконалення системи підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів з державного управління, яка б дала можливість готувати управлінців відповідної кваліфікації, здатних забезпечити високий рівень реалізації завдань і цілей державного управління на сучасному етапі становлення Української держави.

Дослідженню розвитку та функціонування системи підготовки та атестації науково-педагогічних і наукових кадрів в Україні присвячені праці таких науковців, як В.П.Погребняк, О.Г.Котова, Г.Д.Миленька, О.Юлдашев, О.Язвінська. [1—5]. Питання підготовки наукових кадрів вищої кваліфікації за кордоном розглядається в роботах К.Корсака, О.Поживілової [6—7].

Про підготовку докторів наук

(PhD) з державного управління в Польській та Чеській Республіках і підготовку докторів та кандидатів наук з державного управління в Україні згадує у своїй монографії Г.О.Опанасюк [8]. Питанню стандартизації підготовки фахівців з державного управління в країнах Північної Америки та Європи присвячена дисертація Ж.В.Таланової [9].

Однак усебічний аналіз літератури за темою статті свідчить, що підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів з державного управління досі не була предметом спеціального дослідження. Окремі праці, що висвітлюють лише її аспекти, мають фрагментарний характер. Усе це дало підстави для висновку, що стан наукового опрацювання вказаного питання не можна вважати задовільним і воно потребує подальших досліджень.

Метою даної статті є аналіз становлення й розвитку системи підготовки й атестації науково-педагогічних та наукових кадрів з державного управління в Національній академії державного управління при Президенті України (далі — Національна академія).

Уперше в Україні галузь науки "Державне управління" запроваджено наказом ВАК України від 13 березня 1997 року № 86 "Про затвердження Переліку спеціальностей наукових працівників". У ньому передбачено шість спеціальностей під шифром 25 "Державне управління": 25.00.01 — "Теорія та історія державного управління", 25.00.02 — "Філософія державного управління", 25.00.03 — "Організація і управління в державних установах", 25.00.04 — "Регіональне управління", 25.00.05 — "Галузеве управління", 25.00.06 — "Місцеве самоврядування" [10]. Присудження наукового

ступеня за цими спеціальностями передбачалося в таких галузях науки: юридичні, соціологічні, політичні, філософські, економічні, педагогічні.

Державне управління як галузь науки, з якої може бути присуджений науковий ступінь, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України від 29 листопада 1997 р. № 1328 [11]. Тепер стало можливим присудження наукового ступеня за згаданими шістьма спеціальностями галузі науки "Державне управління" не лише з юридичних, соціологічних, політичних, філософських, економічних, педагогічних наук, а й безпосередньо з державного управління. Експертною радою ВАК України 13 квітня 1998 року затверджені перші паспорти спеціальностей галузі науки 25.00.00 — "Державне управління".

Наказом ВАК України від 12 травня 2000 року № 252 за галуззю науки "Державне управління" закріплено виключне право на присудження наукового ступеня зі спеціальностей 25.00.01 — "Теорія та історія державного управління", 25.00.02 — "Філософія державного управління", 25.00.03 — "Організація і управління в державних установах", 25.00.04 — "Регіональне управління", 25.00.05 — "Галузеве управління", 25.00.06 — "Місцеве самоврядування" [12]. Цим закріплено ексклюзивність державного управління як галузі науки, що спрямована на виявлення та міждисциплінарному рівні принципів, законів, закономірностей, загальних тенденцій та специфічних особливостей становлення, функціонування й розвитку державних органів, організацій та державного управління.

Починаючи з 9 вересня 2002 року й донині, підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів у галузі науки "Державне управління" здійснюється за чотирма спеціальностями: 25.00.01 — "Теорія та історія державного управління"; 25.00.02 — "Механізми державного управління"; 25.00.03 — "Державна служба"; 25.00.04 — "Місцеве самоврядування" [13]. Паспорти цих спеціальностей затверджені постановою президії ВАК України від 15 травня 2002 року № 17—11/5 [14]. При чому науковий ступінь кандидата або доктора наук із цих спеціальностей може бути присуджено лише в галузі науки "Державне управління".

Остання редакція паспортів спеціальностей галузі науки "Державне управління" затверджена постановою президії ВАК України від 18 січня 2007 року № 41-06/1 [15].

Провідна роль у підготовці фахівців з державного управління вищої кваліфікації, координації наукових досліджень у галузі державного управління належить Національній академії як центральному загальнонаціональному закладу з підготовки державних службовців вищого рівня, а також науково-педагогічних та наукових кадрів з державного управлі-

ння. Саме цей навчальний заклад виступив ініціатором запровадження академічної й наукової галузі "Державне управління".

Згідно з Положенням про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, формами підготовки науково-педагогічних та наукових кадрів вищої кваліфікації є аспірантура (з відривом та без відриву від виробництва) та докторантура. Аспірантура й докторантура відкриваються при вищих навчальних закладах, у наукових установах, які мають кваліфіковані науково-педагогічні та наукові кадри, сучасну науково-дослідну, експериментальну та матеріальну бази [16].

Також однією з форм підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів є самостійна робота над дисертацією здобувачів наукового ступеня кандидата наук, які працюють над дисертацією поза аспірантурою та з метою підготовки й захисту дисертації прикріплюються до вищих навчальних закладів, наукових установ, що мають аспірантуру з відповідних спеціальностей [16].

У Національній академії (тоді — Українській Академії державного управління при Президентіві України (далі — Академія)) в 1996 році за рішенням Атестаційної комісії Міністерства освіти України почала функціонувати аспірантура й докторантура з економічних, філософських, юридичних, педагогічних і політичних наук [17]. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів в Українській Академії державного управління при президентіві України схвалено Рішенням Вченої ради Академії від 28 грудня 1995 року, протокол № 3 [18]. І лише з 1997 року, коли з'явилася нова галузь науки — "Державне управління", в Академії було розпочато підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів вищої кваліфікації з державного управління.

Кількісні показники вступу до аспірантури з відривом та без відриву від виробництва, докторантури та прикріплення здобувачів наукового ступеня кандидата наук з державного управління наведені в табл. 1—4.

Аналіз даних таблиці 1 свідчить, що за період 1996—2006 рр. у Національній академії до аспірантури з відривом від виробництва прийнято 246 осіб, з них пройшли повний курс підготовки — 108 осіб, що складає 43,9 %; до аспірантури без відриву від виробництва прийнято 222 особи, з них пройшли повний курс підготовки — 64 особи, що складає 28,8 %; до докторантури прийнято 119 осіб, з них пройшли повний курс підготовки — 52 особи, що складає 43,6 %; прикріплено здобувачів наукового ступеня — 409 осіб, з них пройшли повний курс підготовки — 94 особи, що складає 22,9 %.

Однак розглянуті вище показники, що відображені в таблицях 1—4, характеризують лише сам процес підготовки науково-педагогічних і наукових

Таблиця 1. Дані про прийом до аспірантури з відривом від виробництва в Національній академії (1996—2006 рр.)

Рік вступу	Вступили	З них завершили навчання	З них захистили дисертацію					
			На момент випуску	Протягом наступних років				
				1 р.	2 р.	3 р.	4 р.	5 р.
1996	12	10	2	-	2	1	-	-
1997	15	11	-	5	-	1	-	-
1998	11	10	1	4	1	1	-	-
1999	10	9	-	3	-	-	-	-
2000	22	20	1	3	3	-	-	-
2001	23	20	-	8	1	-	-	-
2002	27	20	4	5	3	-	-	-
2003	26	8	1	2	-	-	-	-
Усього за 1996-2003 рр.	146	108	9	30	10	3	-	-
2004	32							
2005	33							
2006	35							
Усього	246	108	9	30	10	3	-	-
52								

кадрів, але не його кінцевий результат. Результатом є випуск докторантів, аспірантів і здобувачів, при чому цей результат можна вважати позитивним лише за умови захисту дисертації у спеціалізованій вченій раді, успішного проходження нею експертизи у ВАК України та присудження пошукувачу наукового ступеня кандидата або доктора наук. Нормативне регулювання цього процесу здійснюється відповідно до Порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 року № 423 [19].

Частка аспірантів денної форми навчання, які вступили до аспірантури в 1996 році і вчасно захистили дисертації (тобто до завершення трирічного терміну підготовки), від загальної кількості випускників становила 20 %; у 1997 році — 0 %; у 1998 році — 10 %; у 1999 р. — 0 %; у 2000 р. — 5 %; у 2001 р. — 0 %; у 2002 р. — 20 %; у 2003 р. — 12,5 %.

У середньому відсоток аспірантів з відривом від виробництва, які закінчують аспірантуру Національної академії із захистом дисертації в установлений термін, складає 8,3 %. Од-

нак деяка частина випускників аспірантури захищає дисертації через 1—3 роки після формального її закінчення. Протягом першого року після закінчення аспірантури дисертації захистили 30 осіб, протягом другого року — 10 осіб, протягом третього — 3 особи. Усього із загальної кількості випускників аспірантури з відривом від виробництва дисертації захистили 52 особи, що становить 48 %.

Із числа аспірантів заочної форми навчання 1997 р. вступу в установлений термін (тобто до завершення чотирирічного терміну підготовки) дисертацію захистила 1 особа, що складає 12,5 % від загального випуску. Частка тих, хто захистив дисертацію вчасно, від загального випуску вступників 1998 року становила 30 %, 1999 року — 15,4 %, 2000 року — 33,3 %, 2001 року — 33,3 %, 2002 року — 26,7 %.

У середньому відсоток аспірантів без відриву від виробництва, які закінчують аспірантуру Національної академії із захистом дисертації в установлений термін, складає 25 %. Частина випускників аспірантури без відриву від виробництва захищає дисертації через 1—3 роки після її закінчення. Протягом першого року після закінчення аспірантури дисертації захисти-

Таблиця 2. Дані про прийом до аспірантури без відриву від виробництва в Національній академії (1996—2006 рр.)

Рік вступу	Вступили	З них завершили навчання	З них захистили дисертацію					
			На момент випуску	Протягом наступних років				
				1 р.	2 р.	3 р.	4 р.	5 р.
1996	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	13	8	1	-	-	1	-	-
1998	12	10	3	-	-	1	-	-
1999	15	13	2	1	-	-	-	-
2000	11	6	2	1	-	-	-	-
2001	20	12	4	2	1	-	-	-
2002	23	15	4	-	1	-	-	-
Усього за 1996-2002 рр.	94	64	16	4	2	2	-	-
2003	34							
2004	30							
2005	34							
2006	30							
Усього	222	64	16	4	2	2	-	-
24								

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

Таблиця 3. Дані про прийом до докторантури в Національній академії (1996–2006 рр.)

Рік вступу	Вступили	З них завершили навчання	З них захистили дисертацію					
			На момент випуску	Протягом наступних років				
				1 р.	2 р.	3 р.	4 р.	5 р.
1996	4	4	1	-	-	1	1	-
1997	3	3	-	1	-	-	-	-
1998	5	4	-	1	-	2	-	-
1999	5	4	-	-	1	-	-	1
2000	14	12	-	2	3	1	-	-
2001	10	10	-	4	-	-	-	-
2002	13	6	1	-	-	-	-	-
2003	13	9	4	1	-	-	-	-
Усього за 1996-2003 рр.	67	52	6	9	4	4	1	1
2004	16							
2005	19							
2006	17							
Усього	119	52	6	9	4	4	1	1
			25					

ли 4 особи, протягом другого року — 2 особи, протягом третього — 2 особи. Усього із загальної кількості випускників аспірантури без відриву від виробництва дисертації захистили 24 особи, що становить 37,5 %.

Таким чином, можна зробити цілком закономірний висновок про те, що відсоток захищених дисертацій вищий серед аспірантів денної форми навчання, однак цікавим є те, що значно більше аспірантів заочної форми навчання захищають дисертацію в установлений термін (25 % у порівнянні з 8,3 %).

Частина аспірантів не доходить до формального випуску. Так, із загальної кількості вступників 1996–2003 рр. (аспірантура з відривом від виробництва), що становила 146 осіб, завершили навчання 108 осіб (74 %), із загальної кількості вступників 1997–2002 рр. (аспірантура без відриву від виробництва), що становила 94 особи, завершили навчання 64 особи (68 %).

Частка докторантів, які захистили дисертації в установлений термін (тобто до закінчення трирічного терміну навчання), від загальної кількості вступників 1996 року складала 25 %, 1997 року — 0 %, 1998 року — 0 %, 1999 року — 0 %, 2000 року — 0 %, 2001 року — 0 %, 2002 року —

16,7 %, 2003 року — 44,4 %.

У середньому частка докторантів, які закінчують докторантуру Національної академії із захистом дисертації в установлений термін, складає 11,5 %. Хоча, як і у випадку з аспірантами, деяка частина випускників докторантури захищає докторські дисертації через 1–5 років після її формального закінчення, причому найбільша кількість захищає дисертації протягом першого року. Протягом першого року після закінчення докторантури дисертації захистили 9 осіб, протягом другого року — 4 особи, протягом третього — 4 особи, протягом четвертого — 1 особа, протягом п'ятого — 1 особа. Усього із загальної кількості випускників докторантури дисертації захистили 25 осіб, що становить 48 %.

Певна частина докторантів відсіюється й не проходить підготовку до формального випуску. Так, із загальної кількості вступників 1996–2003 рр., що становила 67 осіб, завершили навчання в докторантурі 52 особи (77,6 %).

Частка здобувачів наукового ступеня кандидата наук з державного управління, які захистили дисертації в установлений термін (тобто до закінчення п'ятирічного терміну прикріплення),

від загальної кількості прикріплених у 1997 році становила 15,4 %, у 1998 році — 36,4 %, у 1999 році — 40 %, у 2000 році — 40 %, у 2001 році — 37,5 %.

Кількісний аналіз засвідчує, що в середньому відсоток здобувачів наукового ступеня, які завершують підготовку в Національній академії із захистом дисертації в установлений термін, складає 35,1 %. Незначна частина здобувачів захищає дисертації через 1–2 роки після формального закінчення терміну прикріплення. Так, протягом першого року після відрахування зі складу здобувачів дисертації захистили 2 особи, протягом другого року — 3 особи. Усього із загальної кількості осіб, які були здобувачами наукового ступеня, дисертації захистили 38 осіб, що становить 40,4 %.

Наведені дані свідчать про те, що значна частина здобувачів наукового ступеня відсіюється й не проходить повний термін підготовки. Так, із загальної кількості прикріплених до кафедр Національної академії у 1997–2001 рр., що становить 191 особу, завершили підготовку 94 особи (49,2 %).

Таким чином, в Національній академії середній показник виходу пошукувачів на захист в установлені терміни становить відповідно 14,5 % — для аспірантів, 11,5 % — для докторантів та 35,1 % — для здобувачів наукового ступеня кандидата наук.

У підсумку можна констатувати недотримання в повній мірі вимог Положення про підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів щодо захисту дисертацій аспірантами, докторантами й здобувачами у визначені терміни.

Після завершення роботи над дисертацією докторанти, аспіранти й здобувачі наукового ступеня, що проходять підготовку в Національній академії, мають можливість подати результати своїх досліджень для захисту до однієї із спеціалізованих учених рад з державного управління, що функціонують в Національній академії та її Дніпропетровському, Львівському, Одеському й Харківському регіональних інститутах.

Спеціалізовані вчені ради є основною ланкою атестаційного процесу в системі атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації, яка здійснює комплексну оцінку наукового рівня дисертацій, їх наукової новизни, практичної цінності та відповідності вимогам "Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань".

У Національній академії та її Дніпропетровському (ДРІДУ), Львівському (ЛРІДУ), Одеському (ОРІДУ) й Харківському (ХРІДУ) регіональних інститутах на сьогодні функціонує шість спеціалізованих учених рад (табл. 5).

У спеціалізованих учених радах Національної академії та її регіональних інститутів працюють науко-

Таблиця 4. Дані про прикріплення здобувачів у Національній академії (1996–2006 рр.)

Рік вступу	Вступили	З них завершили навчання	З них захистили дисертацію					
			На момент випуску	Протягом наступних років				
				1 р.	2 р.	3 р.	4 р.	5 р.
1996	-	-	-	-	-	-	-	-
1997	15	13	2	-	1	-	-	-
1998	36	22	8	-	1	-	-	-
1999	21	15	6	-	1	-	-	-
2000	61	20	8	2	-	-	-	-
2001	58	24	9	-	-	-	-	-
Усього за 1996-2001 рр.	191	94	33	2	3	-	-	-
2002	43							
2003	39							
2004	55							
2005	58							
2006	23							
Усього	409	94	33	2	3	-	-	-
			38					

во-педагогічні та наукові працівники, які є провідними фахівцями в галузі науки "Державне управління". Склад спеціалізованих учених рад представлений на рис. 1.

Аналіз складу спеціалізованих учених рад щодо відповідності пп. 2.5 і 2.6 Положення про спеціалізовані вчені ради (із змінами) [20] дає підстави стверджувати, що вимоги щодо необхідної кількості докторів наук з державного управління дотримано в повній мірі лише у спеціалізованих вчених радах Національної академії. Щодо спеціалізованих учених рад регіональних інститутів, є необхідність привести склади рад у відповідність до вимог п. 2.6 Положення про спеціалізовані вчені ради (із змінами), адже представництво докторів наук з державного управління в цих радах має бути: в Дніпропетровському регіональному інституті — 11 (на сьогодні

Таблиця 5. Спеціалізовані вчені ради з державного управління, що функціонують у Національній академії та її регіональних інститутах

№ з/п	Шифр спецради	Місто	Статус спецради (докторська чи кандидатська)	Спеціальності, за яким приймаються до розгляду дисертації	Дата створення
1	Д 26.810.01	Київ	докторська	25.00.01, 25.00.02, 25.00.03	03.07.2002 р.
2	Д 26.810.02	Київ	докторська	25.00.02, 25.00.04	09.02.2005 р.
3	К 08.866.01	Дніпропетровськ	кандидатська	25.00.01, 25.00.03, 25.00.04	14.01.2004 р.
4	К 35.860.01	Львів	кандидатська	25.00.01, 25.00.02	15.11.2002 р.
5	К 41.863.01	Одеса	кандидатська	25.00.02	22.05.2003 р.
6	К 64.858.01	Харків	кандидатська	25.00.01, 25.00.02, 25.00.04	26.04.2002 р.

дидатських) (див. табл. 6 та рис. 2).

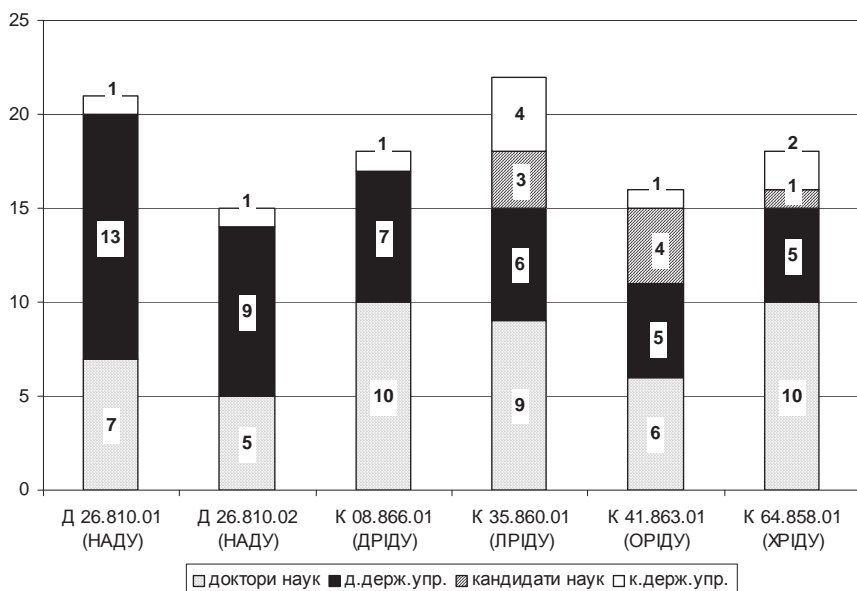
Як зазначалося вище, до 9 вересня 2002 року захисти дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата (доктора) наук з державного управління здійснювалися за шістьма спеціальностями: 25.00.01 — "Теорія та історія державного управління", 25.00.02 —

25% дисертацій, третє місце — спеціальність "Державна служба" — 8,5% дисертацій, четверте місце — спеціальність "Місцеве самоврядування" — 7,7% дисертацій.

З усіх дисертацій, захищених у спеціалізованих учених радах Національної академії та її регіональних інститутів у 1997—2007 роках, лише дві відхилено та дві знято з розгляду ВАК України, що свідчить про високий рівень дисертаційних робіт.

Ураховуючи усе викладене вище, можна зробити наступні висновки. За час існування галузі науки "Державне управління" в Національній академії склалася розвинена система підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів з державного управління. Як свідчать дані таблиці 1, щороку зростає кількість вступників до аспірантури й докторантури, а також здобувачів, які прикріплюються для здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління. Розгалуженою є система спеціалізованих учених рад, що функціонують у Національній академії та її регіональних інститутах, кількість захистів у яких також має тенденцію до зростання. Загальна результативність підготовки науково-педагогічних і наукових кадрів є доброю, однак кращою бажало бути ситуація із захистами дисертацій в установлені терміни. У зв'язку з чим необхідно:

— приділяти більше уваги виконанню аспірантами, здобувачами наукового ступеня та їх науковими керівниками вимог, викладених у Положенні про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів, затверджену постановою Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 309 (із змінами);

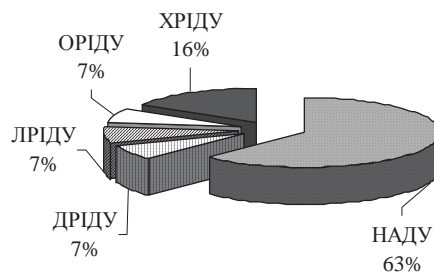
Рис. 1. Склад спеціалізованих учених рад в Національній академії та її регіональних інститутах

— 7), у Львівському — 10 (на сьогодні — 6), в Одеському — 7 (на сьогодні — 5), у Харківському — 10 (на сьогодні — 5). Таке представництво докторів наук з державного управління в складі спецрад пояснюється, в першу чергу, тим фактом, що в штаті працівників регіональних інститутів недостатньо є кількість фахівців з науковим ступенем доктора наук з державного управління, яких можна було б включити до складу спеціалізованих учених рад.

Перший захист дисертації на здобуття наукового ступеня в галузі науки "Державне управління" відбувся 1 червня 1997 року в Національній академії. За період 1997—2007 рр. у спеціалізованих учених радах Національної академії та її регіональних інститутів захищено 342 дисертації (тобто в середньому близько 34 дисертацій на рік), з них 55 докторських та 287 кандидатських (у Національній академії — 55 докторських та 164 кан-

"Філософія державного управління", 25.00.03 — "Організація і управління в державних установах", 25.00.04 — "Регіональне управління", 25.00.05 — "Галузеве управління", 25.00.06 — "Місцеве самоврядування". Починаючи з 9 вересня 2002 року захисти відбуваються за чотирма спеціальностями представлених у таблиці 7.

Аналіз даних, наведених у таблиці 7, дає підстави зробити висновок, що значну більшість дисертацій (43,9%) захищено зі спеціальності 25.00.02 — "Механізми державного управління". Друге місце за популярністю нині посідає спеціальність 25.00.01 — "Теорія та історія державного управління", за якою захищено

Рис. 2. Розподіл захищених дисертацій між Національною академією та її регіональними інститутами

Таблиця 6. Кількість дисертацій, захищених у Національній академії державного управління при Президентові України та її регіональних інститутах

Установа Рік	НАДУ		ДРІДУ	ЛРІДУ	ОРІДУ	ХРІДУ	Усього
	Д	К					
1997	1	2	-	-	-	-	3
1998	-	4	-	-	-	-	4
1999	5	11	-	-	-	-	16
2000	-	11	-	-	-	-	11
2001	2	19	-	-	-	-	21
2002	4	18	-	-	-	2	24
2003	5	19	-	3	-	6	33
2004	8	18	1	7	6	5	45
2005	15	27	6	-	8	15	71
2006	8	27	9	9	5	15	73
2007	8	16	10	8	5	16	63
Усього	56	172	26	27	24	59	364
	228						

Д — дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління;
К — дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління.

— визначати пріоритети у підготовці кадрів з подальшим пошуком замовників на їх послуги та виконанні роботи;

— переглянути плани підготовки наукових та науково-педагогічних кадрів за державним замовленням;

— планувати індивідуальний графік роботи аспірантів (здобувачів наукового ступеня кандидата наук) таким чином, щоб презентація дисертацій на кафедрі відбувалось за 3 місяці до закінчення терміну навчання в аспірантурі (закінчення терміну прикріплення), а не в останній місяць чи після відрахування з аспірантури (з числа здобувачів наукового ступеня кандидата наук);

— залучати аспірантів (здобувачів наукового ступеня кандидата наук) до участі в наукових конференціях та семінарах, особливо в тих, що проходять у Національній академії та її регіональних інститутах;

— здійснювати щомісячний контроль безпосередньо за роботою аспіранта і виконанням ним індивідуального плану роботи.

Література:

1. Погребняк В.П., Миленка Г.Д.,

Котова О.Г. Наукові кадри, їх підготовка і атестація в Україні // Проблеми освіти. — 1996. — Вип. 5. — С. 10—15.

2. Котова О.Г. Формування системи підготовки і атестації наукових і науково-педагогічних кадрів в Україні // Освіта і управління. — 1997. — № 1. — С. 162—168.

3. Котова О.Г. Система підготовки та державної атестації наукових і науково-педагогічних кадрів: етапи створення і вдосконалення // Освіта і управління. — 1998. — № 2. — С. 87—94.

4. Юдашев О. Чи потрібен ВАК Україні // Науковий світ. — 2006. — № 8. — С. 8—9.

5. Язвінська О. Ступенева освіта в Україні — відродження традицій // Науковий світ. — 2006. — № 8. — С. 2—3, 10—11.

6. Корсак К.В. Світова вища освіта. Порівняння і визнання закордонних кваліфікацій і дипломів. — К.: МАУП, 1997. — 208 с.

7. Корсак К., Поживилова О. Докторанти в сучасній Франції: кількість і якість // Науковий світ. — 2004. — № 2. — С. 14—15.

8. Опанасюк Г.О. Тенденції підготовки державних службовців у країнах Центральної та Східної Європи: Моногр. — К.: Вид-во УАДУ, 2001. — 284 с.

9. Таланова Ж.В. Стандартизація фахової підготовки з державного управління в країнах Північної Америки і Європи: дис. ... кандидата наук з державного управління: 25.00.03; — Захищена 14.04.2004; Затв. 12.05.2004. — К, 2004. — 257 с.

10. Про затвердження Переліку спеціальностей наукових працівників. Наказ ВАК України від 13 березня 1997 р. № 86 // Бюлетень ВАК України. — 1997. — № 1. — С. 37—38.

11. Про затвердження переліку галузей науки, з яких може бути присуджений науковий ступінь. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 листопада 1997 р. № 1328 // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

12. Про внесення змін і доповнень до Переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Наказ ВАК України від 12.05.2000 р. № 252 // Бюлетень ВАК України. — 2000. — № 3. — С. 8—9.

13. Про внесення змін і доповнень до Переліку спеціальностей, за якими проводяться захист дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата наук і доктора наук, присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. Наказ ВАК України від 9 вересня 2002 р. № 368 // Бюлетень ВАК України. — 2002. — № 11. — С. 2—4.

14. Паспорти спеціальностей // Бюлетень ВАК України. — 2003. — № 9. — С. 38—42.

15. Паспорти спеціальностей // Бюлетень ВАК України. — 2007. — № 3. — С. 4—8.

16. Про затвердження Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 березня 1999 р. № 309 // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

17. Логвин З.І. Підготовка науково-педагогічних і наукових кадрів в Академії // Вісн. УАДУ. — 1996. — № 2. — С. 22—23.

18. Положення про підготовку науково-педагогічних і наукових кадрів в Українській Академії державного управління при президентові України // Вісн. УАДУ. — 1996. — № 2. — С. 23—30.

19. Про затвердження порядку присудження наукових ступенів та присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника. Постанова Кабінету Міністрів України від 7 березня 2007 р. № 423 // <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

20. Положення про спеціалізовані вчені ради (зі змінами) // Бюлетень ВАК України. — 2007. — № 6. — С. 42—48.

Таблиця 7. Кількість дисертацій, захищених у Національній академії державного управління при Президентові України та її регіональних інститутах у 1997—2007 рр. за спеціальностями

Установа	НАДУ		ДРІДУ	ЛРІДУ	ОРІДУ	ХРІДУ	Усього
	Д	К					
Спеціальність							
25.00.01 — “Теорія та історія державного управління”	16	43	9	11	-	12	91
25.00.02 — “Філософія державного управління”	1	3	-	-	-	-	4
25.00.03 — “Організація та управління в державних установах”	2	6	-	-	-	-	8
25.00.04 — “Регіональне управління”	-	9	-	-	-	-	9
25.00.05 — “Галузеве управління”	5	26	-	-	-	-	31
25.00.06 — “Місцеве самоврядування”	-	2	-	-	-	-	2
25.00.02 — “Механізми державного управління”	21	62	-	16	24	37	160
25.00.03 — “Державна служба”	6	11	14	-	-	-	31
25.00.04 — “Місцеве самоврядування”	5	10	3	-	-	10	28
Усього	56	172	26	27	24	59	364
	228						

Д — дисертації на здобуття наукового ступеня доктора наук з державного управління;
К — дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата наук з державного управління.